

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3329/2022. (VII. 21.) AB HATÁROZATA**alkotmányjogi panasz elutasításáról**

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Törvényszék 11.K.701.386/2021/14. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s**I.**

- [1] 1. A jogi képviselő nélkül eljáró jogi személy indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Debreceni Törvényszék 11.K.701.386/2021/14. számú ítélete, továbbá a Miniszterelnökség TKF-74/176/3/2021. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás jelen alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából releváns elemei az alábbiak szerint összegezhetőek.
- [3] 2.1. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Szolnoki Járási Hivatala (a továbbiakban: építésfelügyeleti hatóság) 2014. szeptember 12-én kelt határozatában az indítványozót szabálytalanul megépített épületek és térkővel burkolt felületek bontására kötelezte. A fellebbezés nyomán eljáró Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal a határozatot helybenhagyta. A Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.K.27.287/2015/39. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította, a felülvizsgálati eljárásban a Kúria Kfv.IV.38.057/2017/9. számú ítéletével az ítéletet hatályában fenntartotta.
- [4] 2.2. Az építésfelügyeleti hatóság 2019. augusztus 28-án ellenőrzést tartott az ingatlanon, ahol megállapította, hogy a bontási kötelezettségének az indítványozó nem tett eleget, ezért 2019. szeptember 2-án kelt JN-07/24/00539-5/2019. számú végzésében elrendelte a bontás végrehajtását. A döntés ellen a hatóság nem biztosított önálló jogorvoslatot, tekintettel arra, hogy az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 112. §-a értelmében önálló jogorvoslatnak főszabályként csak a határozatok ellen van helye, jelen végzéssel szemben pedig az Ákr. 116. § (2) bekezdése az önálló jogorvoslatot az építésfelügyeleti hatóság álláspontja szerint nem teszi lehetővé.
- [5] 2.3. A fellebbezési lehetőség biztosításának elmaradása miatt, továbbá elévülésre hivatkozva a végrehajtást elrendelő döntés felülvizsgálata érdekében az indítványozó 2021. április 12. napján felügyeleti eljárás lefolytatását kezdeményezte a Miniszterelnökségnél. A Miniszterelnökség TKF-74/176/3/2021. számú, 2021. június 1. napján kelt végzésével az építésfelügyeleti hatóság végzését oly módon változtatta meg, hogy azzal szemben önálló jogorvoslatot biztosított a Debreceni Törvényszékhez előterjeszthető keresettel. Megállapította, hogy az építésfelügyeleti hatóságnak fellebbezési jogot kellett volna biztosítania a végzés ellen, a téves jogorvoslati tájékoztatás miatt pedig az indítványozó elesett a jogorvoslat lehetőségétől. Jogorvoslatként a Miniszterelnökség a közigazgatási per lehetőségét biztosította. A végzés rögzítette, hogy a végzéssel szembeni fellebbezés lehetőségét a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 213. § (1) bekezdése tette lehetővé, ennek figyelmen kívül hagyása miatt pedig az indítványozó valóban elesett a jogorvoslat lehetőségétől. Megállapította, hogy a fellebbezés elbírálására az építésügyi és az építésfelügyeleti hatóságok kijelöléséről és működési feltételeiről szóló 343/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet1.) 3. § (1) bekezdés b) pontja szerint a megyei kormányhivatal rendelkezett hatáskörrel, de a felügyeleti döntés meghozatalakor a Rendelet1.-ben nem volt

másodfokú hatóság kijelölve, így az Ákr. 116. § (4) bekezdése értelmében jogorvoslati eszközként a közigazgatási per áll rendelkezésre.

- [6] 2.4. Az indítványozó a Miniszterelnökség végzésével szemben keresetet terjesztett elő, amelyben a támadott közigazgatási döntés megváltoztatását kérte, mivel szerinte a végzés az Ákr. rendelkezéseibe ütközik, valamint a visszamenőleges hatályú jogalkalmazás alkotmányos tilalmát is sérti. Azzal érvelt, hogy a törvényes döntés a végrehajtást elrendelő végzés megsemmisítése lett volna, továbbá számára nem a közigazgatási per lehetőségét, hanem fellebbezést kellett volna biztosítani. Szerinte a fellebbezés éppen azt garantálta volna, hogy a döntés ne váljon véglegessé.
- [7] 2.5. A Debreceni Törvényszék 11.K.701386/2021/14. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. A törvényszék ítéletében azt állapította meg, hogy az indítványozó paradox módon azt a megállapítást tartja jogszabálysértőnek, amellyel a Miniszterelnökség biztosította az indítványozó számára a végrehajtást elrendelő végzéssel szembeni jogorvoslat lehetőségét. Az ítélet rögzítette, hogy ezzel a jogorvoslati lehetőséggel egyébiránt az indítványozó élt is, hiszen egy másik ügyben az indítványozó keresetlevele alapján közigazgatási per indult, ami a Debreceni Törvényszéken 11.K.701.948/2021. ügyszám alatt van folyamatban. Megállapította továbbá, hogy abban a perben rendelkezett a bíróság az érintett végzés végrehajtásának felfüggesztéséről is. A törvényszék szerint a megváltozott jogszabályi környezetre tekintettel a felügyeleti eljárásban nem volt kijelölhető fellebbezést elbíráló másodfokú hatóság, ezért választotta a Miniszterelnökség a végzés megváltoztatásának ezt a lehetőségét. Hivatkozott ebben a körben a fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítésével összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 360/2019. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet.) 203. § (3) bekezdésében foglaltakra is, amely a fellebbezése eljárássokra alkalmazható átmeneti rendelkezéseket tartalmaz, amelyek azonban csak a folyamatban lévő fellebbezések során alkalmazhatóak, így a megváltozott jogszabályi környezetre tekintettel a felügyeleti eljárásban nem volt kijelölhető fellebbezést elbíráló másodfokú hatóság.
- [8] A törvényszék törvényesnek tartotta azt is, hogy a Miniszterelnökség nem utasította új eljárásra az építésfelügyeleti hatóságot, ugyanis a jogsérelem enélkül is orvosolható volt.
- [9] 3. Az indítványozó ezt követően előterjesztett alkotmányjogi panaszában a Debreceni Törvényszék 11.K.701.386/2021/14. számú ítélete, továbbá a Miniszterelnökség TKF-74/176/3/2021. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta. Arra hivatkozott, hogy a törvényszék ítélete sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, az R) cikk (1) és (2) bekezdését, a XXIV. cikk (1) bekezdését, továbbá a XXVIII. cikk (7) bekezdését, az alábbiak szerint.
- [10] Álláspontja szerint a Miniszterelnökség és a törvényszék figyelmen kívül hagyta a visszamenőleges jogalkalmazás tilalmának alkotmányos követelményét, a bíróság elfogadta a Miniszterelnökség alaptörvényellenes álláspontját az ítéletben. A törvényszék szerinte olyan jogi normát alkalmazott a jogvita eldöntésekor, amelyet nem vehetett volna figyelembe, mert a jogvitára okot adó esemény megtörténtekor (a végrehajtást elrendelő végzés 2019. szeptember 2. napján történő meghozatalakor) az még nem volt hatályban. Egyúttal figyelmen kívül hagyta szerinte a határozat meghozatalának időpontjában hatályos azon törvényi rendelkezést, amely szerint az indítványozót a határozattal szemben jogorvoslatként fellebbezési jog illette meg. A döntések ezáltal az indítványozót a végrehajtás elrendelésének időpontjában hatályos jogszabályi rendelkezések szerint még megillető fellebbezési jog gyakorlásától teljes mértékben megfosztották. A határozatot a fellebbezési jogra tekintet nélkül a közléssel véglegesnek nyilvánították azáltal, hogy csak egyéb – a határozat meghozatalát követően hatályba lépett jogszabályban rögzített – jogorvoslati jogot (közigazgatási per lehetőségét) biztosítottak részére. Kiemelte, hogy az Ákr. alkalmazott pontját a 2020. március 1. napját követően indult és a megismételt eljárásokban kell alkalmazni, márpedig szerinte a végrehajtás elrendelése és a végrehajtási eljárás is a korábban megindult közigazgatási hatósági eljárás részét képezi.
- [11] Az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezésének felhívása nélkül hangsúlyozta az indítványozó azt is, hogy álláspontja szerint a Debreceni Törvényszék az alkotmányjogi panasszal támadott határozatában az indokolási kötelezettségének sem tett eleget, mert kizárólag arra szorítkozott, hogy a Miniszterelnökség mint alperes védiratában foglaltak helytállóságát rögzítette, de ezt meghaladóan semmilyen ténybeli és jogi indokát nem adta annak, hogy miért nem ütközik a visszamenőleges jogalkalmazás tilalmába a Miniszterelnökség végzése.

II.

[12] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„R) cikk (1) Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.

(2) Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.”

„XXIV. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

„XXVIII. cikk (7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

[13] 2. Az Ákr. indítvánnyal érintett rendelkezései:

[14] 2.1. Az Ákr. végrehajtás elrendelésekor (2019. szeptember 2.) hatályos rendelkezései:

„116. § (1) Az ügyfél, vagy akire a döntés rendelkezést tartalmaz, az elsőfokú döntés ellen akkor fellebbezhet, ha azt törvény kifejezetten megengedi.

(2) Fellebbezésnek van helye, ha a határozatot

a) járási (kerületi) hivatal vezetője vagy – a képviselő testület kivételével – helyi önkormányzat szerve, vagy

b) rendvédelmi szerv helyi szerve

hozta.

[...]

(4) Az (1) és (2) bekezdésben foglalt esetekben sincs helye fellebbezésnek

[...]

d) ha nincs kijelölt másodfokú hatóság,

[...].”

„121. § (2) Ha a hatóság döntése jogszabályt sért, a felügyeleti szerv legfeljebb egy ízben azt megváltoztatja vagy megsemmisíti, és szükség esetén a döntést hozó hatóságot új eljárásra utasítja.

[...]

(4) A felügyeleti eljárásban hozott döntés közigazgatási bíróság előtt támadható meg.”

„131. § (2) E törvény eltérő rendelkezése hiányában a Vht.-t kell alkalmazni. Ha a végrehajtást az állami adóhatóság fogatosítja, eljárására e törvény végrehajtásra vonatkozó rendelkezéseit nem kell alkalmazni.

(3) Ha e fejezet másként nem rendelkezik, ahol a Vht. bíróságot említ, azon végrehajtást elrendelő hatóságot [...] kell érteni.”

[15] 2.2. Az Ákr. felügyeleti döntés meghozatalakor (2021. június 1.) hatályos, 2019. szeptember 2. napjához képest megváltozott rendelkezései:

„116. § (2) Fellebbezésnek van helye, ha a határozatot

a) – a képviselő testület kivételével – helyi önkormányzat szerve, vagy

b) rendvédelmi szerv helyi szerve

hozta.”

„121. § (2) Ha a hatóság döntése jogszabályt sért, a felügyeleti szerv legfeljebb egy ízben – a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény 5/A. §-ába ütköző esetben a büntetőügyben hozott

határozat közlésétől számított egy éven belül, a (3) bekezdésben meghatározott időtartamon túl is – azt megváltoztatja vagy megsemmisíti, és szükség esetén a döntést hozó hatóságot új eljárásra utasítja.”

[16] 3. A Vht. indítvánnyal érintett rendelkezése:

„213. § (1) Ha a bíróság a végrehajtást végzéssel rendelte el, vagy a végrehajtható okiratnak a kérelemtől eltérő kiállítása esetén az eltérésről végzést hozott, a felek e végzés ellen fellebbezhetnek.”

[17] 4. A Rendelet1. indítvánnyal érintett rendelkezései:

[18] 4.1. A Rendelet1. végrehajtás elrendelésekor (2019. szeptember 2.) hatályos rendelkezései:

„3. § (1) A Kormány építésfelügyeleti hatósági feladatokra – a (2) és a (3) bekezdésben, valamint az OAH r.-ben foglalt kivétellel –

a) első fokon az 1. melléklet I. és II. részében meghatározott járási hivatalt (a továbbiakban együtt: első fokú építésfelügyeleti hatóság) az 1. melléklet I. és II. részében felsorolt járásokra, fővárosi kerületekre kiterjedő illetékességgel,

b) másodfokon a fővárosi és megyei kormányhivatalt (a továbbiakban: másodfokú építésfelügyeleti hatóság) jelöli ki.”

[19] 4.2. A Rendelet1. felügyeleti döntés meghozatalakor (2021. június 1.) hatályos rendelkezései:

„3. § A Kormány a sajátos építményszakág körébe tartozó és az OAH r.-ben foglalt építmények kivételével, az építésfelügyeleti hatósági feladatokra a fővárosi és megyei kormányhivatalt (a továbbiakban: építésfelügyeleti hatóság) jelöli ki.”

[20] 5. A Rendelet2. indítvánnyal érintett rendelkezései:

„203. § (3) Ha az ügyben a fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítése érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi CX. törvény vagy e kormányrendelet hatálybalépésével a fellebbezés kizárttá válik, törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában a folyamatban lévő fellebbezési eljárást a fellebbezést kizáró rendelkezés hatálybalépését megelőzően hatáskörrel rendelkező szerv folytatja le.”

III.

[21] 1. Az Alkotmánybíróságnak mindenekelőtt arról kellett döntenie, hogy az alkotmányjogi panasz befogadható-e. Ennek során vizsgálnia kellett a befogadhatóság mind formai, mind tartalmi feltételeinek érvényesülését. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a következő megállapításokra jutott.

[22] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett bírói döntést követő 60 napon belül nyújtották be [Abtv. 30. § (1) bekezdés]. Az indítvány tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont].

[23] Az indítvány az Alaptörvény B cikk (1) bekezdésével, XXIV. cikk (1) bekezdésével, továbbá XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Ugyanakkor az indítványban megjelölt R cikk (1)–(2) bekezdéseiben foglaltak az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem minősülnek Alaptörvényben biztosított jognak [lásd például: 3029/2021. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]]. Mindezek alapján ezek az indítványi elemek nem felelnek meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja előírásainak.

[24] Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság által az indítványozó szerint vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvény megsértett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont].

[25] Az indítvány az Alaptörvény B cikk (1) bekezdésével és a XXVIII. cikk (7) bekezdésével kapcsolatos elemeiben tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt

rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése sérelmére vonatkozóan önálló indokolást nem tartalmaz. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésére csak a B cikk (1) bekezdésének állított sérelméhez kapcsolódóan hivatkozott, így ezeket az érveket az Alkotmánybíróság a B cikk (1) bekezdés sérelmének vizsgálata körében vette figyelembe. A fentiek alapján a XXIV. cikk (1) bekezdésére vonatkozó indítványi elem nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti követelménynek.

- [26] Az indítvány tartalmaz kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [27] Az indítvány megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint – az indítványozó állítása alapján – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont]. Az indítványozó jogosultnak tekinthető [Abtv. 51. § (1) bekezdés]. Az indítványozó érintettnek tekinthető [Abtv. 27. §]. Az indítvány továbbá megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [Abtv. 27. § (1) bekezdés b) pont].
- [28] 2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [29] Az indítványozó érvelésének lényege, hogy a visszaható hatályú jogalkalmazás azért állapítható meg, mert a végrehajtás elrendelése után bekövetkezett törvénymódosítást a felügyeleti eljárás során hozott döntésben a Miniszterelnökség annak ellenére rendelte alkalmazni, hogy arra nem lett volna lehetősége, melynek következtében az indítványozó elesett a fellebbezés lehetőségétől. Ennélfogva az Alkotmánybíróságnak azt kellett megítélnie, hogy a Miniszterelnökség és a törvényszék jogalkalmazása valóban a visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmába ütközik-e.
- [30] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint felvetheti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összefüggésben a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét a visszaható hatályú jogalkalmazás állítása, ugyanis csak érdemi alkotmányossági vizsgálat alapján, az alkotmányjogi panasz alapját képező ügy egyedi körülményeinek érdemi értékelésével, továbbá a vonatkozó jogszabályi változások áttekintésével állapítható meg, hogy a törvényszék és a Miniszterelnökség döntése valóban az indítványozó helyzetét elnehezítő és egyben visszaható hatályú jogalkalmazást valósított-e meg, és így alaptörvény-ellenes-e.
- [31] Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 31. § (6) bekezdését alkalmazva, külön befordási eljárás mellőzésével, érdemben bírálta el.

IV.

- [32] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.

- [33] 1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában abból az alapfeltevésből indult ki, hogy a végrehajtás elrendelése és a felügyeleti eljárás során hozott döntés között hatályba lépett jogszabálmódosítás visszaható hatályú alkalmazása nyomán esett el a fellebbezés lehetőségétől. Az Alkotmánybíróságnak ezért mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az eljárás során történt-e jogszabálysértés (azaz valóban egy utóbb hatálybalépett jogszabályi rendelkezés visszaható hatályú alkalmazására került-e sor), és amennyiben igen, akkor az az indítványozó helyzetét elnehezítette-e. Ezért az Alkotmánybíróság mindenekelőtt áttekintette, hogy a két döntés közötti időszakban milyen releváns jogszabályváltozás történt és ezek alkalmazása miként érintette az indítványozó fellebbezési jogát. Ennek is elsősorban azért látta szükségét az Alkotmánybíróság, mert a fent ismertetett felügyeleti eljárásban hozott végzés és a törvényszék ítéletének indokolása némileg eltérő okból látta helyénvalónak fellebbezés helyett közigazgatási peres úton jogorvoslati jogot biztosítani. Amíg ugyanis a Miniszterelnökség mindössze arra hivatkozott, hogy nincs a jogorvoslat lefolytatására kijelölt hatóság (ld. TKF-74/176/3/2021. számú végzés 4. oldal 1. bekezdés), addig a törvényszék kifejezetten a megváltozott jogszabályi környezetre tekintettel (még hozzá utalva az indítványozó azon állítására, amelynek értelmében az Ákr. rendszerében szűkült a fellebbezhető döntések köre) hivatkozott arra, hogy a felügyeleti eljárásban nem is volt kijelölhető fellebbezést elbíráló másodfokú hatóság (lásd 11.K.701.386/2021/14. számú ítélet, Indokolás [23]). A törvényszék indokolása ezáltal az Alkotmánybíróság értelmezése szerint is azt sugallja, hogy az Ákr. módosítása miatt veszett el az ügyben a fellebbezés lehetősége.

- [34] 1.1. Az Ákr. hatálybalépésével koncepcionális változás következett be a közigazgatási hatósági eljárások jogorvoslati rendszerében, hiszen amíg a korábbi eljárási törvény értelmében még a fellebbezés volt a rendes jogorvoslati eszköz, addig az Ákr. már a közigazgatási pert tette rendes jogorvoslattá. Ennek ellenére a fellebbezés rendkívüli jogorvoslatként továbbra is létezik, de az elmúlt évek törvénymódosításainak köszönhetően azt már egyre szűkebb körben lehet igénybe venni. Kétségtelen, hogy az indítványozó által is hivatkozott 2019. évi törvénymódosítás ezt a fellebbezési lehetőséget tovább szűkítette, hiszen többek között megszüntette az Ákr. 116. § (2) bekezdésében korábban szereplő azon kitételt, melynek értelmében a járási hivatal vezetője által hozott határozattal szemben általánosságban biztosított volt a fellebbezés lehetősége. Ez a törvénymódosítás valóban a végrehajtást elrendelő döntést követően, de még a felügyeleti eljárásban hozott döntés előtt lépett hatályba. Az is tény, hogy a fellebbezésnek – a közigazgatási perrel ellentétben – halasztó hatálya van, így nem a bíróság ideiglenes intézkedés körében hozott döntésétől függ a végrehajtás lehetősége.
- [35] 1.2. Az Alkotmánybíróságnak azonban azt is figyelembe kellett vennie, hogy jelen ügyben a végrehajtás elrendelése végzéssel történt, aminek azért van jelentősége, mert végzések esetén eleve másként alakul a fellebbezési jog az Ákr. rendszerében. Az Ákr. 112. §-a értelmében végzések esetén főszabályként csak akkor lehetséges önállóan bármilyen jogorvoslat, ha azt törvény megengedi, a jogorvoslatokon belül pedig a fellebbezést is kifejezetten törvény engedheti meg. Ez a végrehajtás elrendelése esetén teljesül is, hiszen a Vht. 213. § (1) bekezdése ezt a lehetőséget biztosítja.
- [36] A végzésekre ennél fogva eleve nem terjed ki az Ákr. 116. § (2) bekezdése, hiszen az korábban is csak a határozatok esetében biztosította a járási hivatal döntésével kapcsolatos fellebbezési jogot.
- [37] 1.3. Mindezekből az is következik, hogy jelen ügy vonatkozásában nincs jelentősége annak, hogy a fellebbezést is érintő jogszabályi változásokkal összefüggésben a Rendelet2. 203. § (3) bekezdése milyen átmeneti rendelkezést tartalmaz, hiszen annak feltétele, hogy a hivatkozott törvény vagy kormányrendelet „hatálybalépésével a fellebbezés kizárttá válik”. Jelen esetkörben nem vált kizárttá a fellebbezés, azt a Vht. jelenleg is biztosítja. Habár a törvényszék fent hivatkozott indokolása valóban azt sugallja, mintha a jogszabályváltozásra tekintettel szűnt volna meg a fellebbezés lehetősége (és ezáltal nincs kijelölhető hatóság), valójában azonban az indítványozó ügyében nem alkalmazható az Ákr. idézett, határozatokra vonatkozó rendelkezése. A Miniszterelnökség végzéséből is egyértelműen kiolvasható, hogy a fellebbezés lehetősége az indítványozó esetében nem elvi okból volt kizárt (a fellebbezési jog elvonása miatt), hanem azért, mert ebben az ügytípusban, ahol a fellebbezés joga egyébként változatlanul biztosításra került, tényszerűen nincs annak lefolytatására hatóság kijelölve.
- [38] Ebből a szempontból éppen ezért a Rendelet1. 3. §-a bír jelentőséggel, amely a jogszabályi környezet megváltoztatását követően már valóban nem jelöl ki másodfokon eljáró hatóságot. Az Alkotmánybíróságnak erre vonatkozó indítványi elem hiányában nem kellett állást foglalnia abban a kérdésben, hogy a végrehajtás elrendelése tekintetében továbbra is ki kellene-e jelölni hatóságot a fellebbezés lefolytatására. Ilyen esetekre vonatkozóan ugyanakkor maga az Ákr. tartalmazza a látszólagos ellentmondás feloldását (ti. hogy bár a fellebbezési jog elviekben változatlanul fennáll, azonban nincs a fellebbezés elbírálására kijelölt hatóság), hiszen a fellebbezés generális korlátjaként jelenik meg az Ákr. 116. § (4) bekezdés d) pontjában, hogy minden egyéb feltétel fennállása esetén sincs lehetőség a fellebbezésre, ha nincs kijelölt másodfokú hatóság. Ez a jogszabályi rendelkezés pedig nem módosult az indítványban sérelmezett időszakban, így ezzel kapcsolatban a visszaható hatályú jogalkalmazás tilalma sem értelmezhető, a szabály alaptörvény-ellenességét pedig még áttételesen sem kifogásolta az indítványozó.
- [39] 2. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítvánnyal támadott ítélet és hatósági döntés nem eredményezhette az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése alapján tilalmazott visszaható hatályú jogalkalmazást, hiszen valójában az ügy megítélését érintő jogszabályváltozás sem történt. Mivel az indítványozó a XXVIII. cikk (7) bekezdés szerinti jogorvoslatához való jogának sérelmét az állított visszaható hatályú jogalkalmazás okszerű következményeként hívta fel, így az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálata eredményeként azt is megállapította, hogy a jogszabály előírásával megegyező hatósági és bírói jogalkalmazás nem vezethetett az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelméhez.

[40] 3. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a rendelkező részben foglaltak szerint elutasította.

Budapest, 2022. június 28.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/5057/2021.

• • •